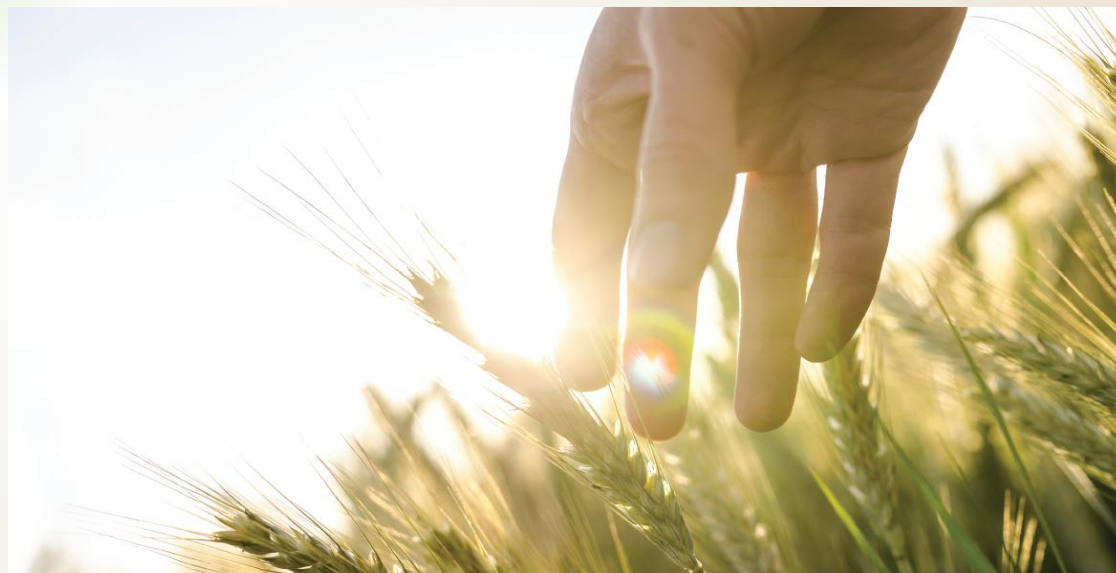

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa

Zasady przyznawania pomocy w ramach poddziałania
PROW 2014-2020

**„Pomoc na rozpoczęcie działalności gospodarczej na rzecz rozwoju
małych gospodarstw - Restrukturyzacja małych gospodarstw”**

Stare Pole, 19 października 2016 r.

Podstawa programowa

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020

zatwierdzony przez KE
14 grudnia 2014r.

Art. 19 rozporządzenia EFRROW

Budżet : 883 mln euro
ok. 60 tys. beneficjentów

Terminologia

Działanie:

„Rozwój gospodarstw i działalności gospodarczej”

Poddziałanie:

„Pomoc na rozpoczęcie działalności gospodarczej na rzecz rozwoju małych gospodarstw”

Typ operacji:

„Restrukturyzacja małych gospodarstw”

Regulacje prawne

- ❑ **Ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020** (Dz. U. z 2015 r. poz. 349 ze zm.).
- ❑ **Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 października 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania, wypłaty oraz zwrotu pomocy finansowej na operacje typu „Restrukturyzacja małych gospodarstw” w ramach poddziałania „Pomoc na rozpoczęcie działalności gospodarczej na rzecz rozwoju małych gospodarstw”, objętego PROW 2014-2020** (Dz. U. z 2015 r. poz. 1813).

Cele i priorytety działania

❑ Cele szczegółowe:

- poprawa wyników gospodarczych wszystkich gospodarstw
- ułatwianie restrukturyzacji i modernizacji gospodarstw

❑ Priorytet nr 2:

- zwiększenie konkurencyjności gospodarstw rolnych (skierowanie pomocy do gospodarstw o odpowiednim potencjale)

❑ Cele przekrojowe:

- w zakresie środowiska
- w zakresie łagodzenia zmian klimatu

Wysokość wsparcia

Premia w kwocie **60 tys. zł**
(nie więcej niż 15 tys. euro)

60 tys. zł
na restrukturyzację
gospodarstwa

- ❑ I rata - **80 %** (nie więcej niż 48 tys. zł)
 - wypłacana na wniosek o płatność, który składa się w terminie 9 miesięcy od dnia doręczenia decyzji o przyznaniu pomocy
- ❑ II rata - **20 %** (nie więcej niż 12 tys. zł)
 - wypłacana na wniosek o płatność, który składa się po realizacji biznesplanu, jednak nie później niż do dnia upływu 3 lat od dnia wypłaty pierwszej raty pomocy

Wspierane gospodarstwo

- ❑ o **wielkości ekonomicznej** wyrażonej w całkowitej rocznej standardowej produkcji

mniejszej niż 10 tys. euro

Wnioskodawca

- ❑ **osoba fizyczna**, która jest w posiadaniu samoistnym lub zależnym gospodarstwa* położonego na terytorium RP:
- **o powierzchni użytków rolnych co najmniej 1 ha** lub
- **nieruchomości służącej do prowadzenia produkcji w zakresie działów specjalnych produkcji rolnej**
- ❑ **w gospodarstwie**, którego jest posiadaczem, **prowadzi w celach zarobkowych**, osobiście i na własny rachunek, **działalność rolniczą** w zakresie produkcji roślinnej lub zwierzęcej, za wyjątkiem chowu i hodowli ryb

*w rozumieniu art. 55³ ustawy z dnia 23 kwietnia Kodeks Cywilny (dz. U. 2014, poz. 121 ze zm.

Wnioskodawca

- ❑ jest obywatelem państwa członkowskiego Unii Europejskiej
- ❑ jest **pełnoletni** w dniu złożenia wniosku
- ❑ **podlega ubezpieczeniu społecznemu rolników** z mocy ustawy i w pełnym zakresie jako rolnik nieprzerwanie przez co najmniej ostatnie 24 miesiące poprzedzające miesiąc złożenia wniosku i w tym okresie nie prowadził innej działalności gospodarczej
- ❑ przedłożył **biznesplan** i zobowiązał się do jego realizacji

Małżonkowie wnioskodawcami

Pomoc
wyłącznie
jednemu
z małżonków

Gdy o pomoc ubiegają się oboje
małżonkowie i oboje spełniają warunki
jej przyznania, pomoc przyznaje się:

- ☐ tylko **jednemu** z nich, co do którego współmałżonek wyraził pisemną zgodę
- ☐ **niezależnie** od tego, **czy posiadają wspólne czy odrębne gospodarstwa rolne**

Wyjątek: pomoc została przyznana, lecz **jej nie**
wypłacono z powodu
rezygnacji, niedopełnienia
warunków określonych
w decyzji, niezłożenia wniosku o płatność

Pomoc przyznaje się tylko raz

Pomoc przyznaje się na dane gospodarstwo tylko raz w okresie realizacji PROW 2014-2020

Wyjątek: pomoc została przyznana, lecz
zostało stwierdzone
wygaśnięcie decyzji lub
została uchylona decyzja o
przyznaniu pomocy

Pomocy nie przyznaje się

Premii nie przyznaje się osobie, której przyznano pomoc w ramach działań **PROW 2007-2013**:

- ☐ „Ułatwianie startu młodym rolnikom”
- ☐ „Modernizacja gospodarstw rolnych”
- ☐ „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej”

Pomocy nie przyznaje się c.d.

Premii nie przyznaje się osobie, której przyznano pomoc w ramach poddziałań **PROW 2014-2020**:

- ❑ „Wsparcie inwestycji w gospodarstwach rolnych (**Modernizacja gospodarstw rolnych**)”
- ❑ „Pomoc w rozpoczęciu działalności gospodarczej na rzecz młodych rolników (**Premie dla młodych rolników**)”
- ❑ „Pomoc na rozpoczęcie pozarolniczej działalności gospodarczej na obszarach wiejskich (**Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej**)”

Planowana operacja obejmuje

- ❑ **restrukturyzację gospodarstwa**
w zakresie żywnościowych
lub nieżywnościowych
produktów rolnych, lub przygotowania do sprzedaży
produktów rolnych wytwarzanych w gospodarstwie
- ❑ w wyniku której nastąpi **wzrost wielkości ekonomicznej gospodarstwa**:
 - ❑ do co najmniej **10 tys. euro** oraz
 - ❑ co najmniej **o 20 %** w stosunku do wielkości wyjściowej

**Wzrost wielkości
ekonomicznej gospodarstwa**
▪ **do min. 10 tys. euro**
▪ **o min. o 20%**

Inwestycje w środki trwałe

- ❑ dotyczą **działalności rolniczej lub przygotowania do sprzedaży** produktów rolnych wytwarzanych w gospodarstwie
- ❑ **wyłącznie nowe** maszyny, urządzenia oraz wyposażenie
- ❑ w przypadku **inwestycji budowlanej** – wyłącznie inwestycja położona na gruntach stanowiących:
 - ❑ własność
 - ❑ przedmiot użytkowania wieczystego lub
 - ❑ przedmiot dzierżawy:
 - z Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa
 - od Jednostek Samorządu Terytorialnego

Inwestycje w środki trwałe – co najmniej 80% pomocy:

▪nie mogą być finansowane z udziałem innych środków publicznych

Pomoc nie może zostać przeznaczona

Na działalność w zakresie:

- ☐ prowadzenia plantacji **roślin wieloletnich na cele energetyczne**
- ☐ **prowadzenia działów specjalnych produkcji rolnej:**
 - ☐ hodowla zwierząt laboratoryjnych
 - ☐ hodowla ryb akwariowych
 - ☐ hodowla psów rasowych
 - ☐ hodowla kotów rasowych

Biznesplan

Załącznik niezbędny do weryfikacji wniosku

Biznesplan
dotyczy rozwoju
gospodarstwa

Biznesplan przedstawia:

- ☐ **koncepcję restrukturyzacji gospodarstwa**
- ☐ **cele rozwoju gospodarstwa**
- ☐ **sposób wykorzystania pomocy**

Biznesplan zawiera

Podstawowe elementy biznesplanu:

☐ opis **wyjściowej** sytuacji gospodarstwa

Informacje dotyczące:

- zasobów gospodarstwa**, tj. gruntów rolnych, a także budynków, budowli, maszyn, urządzeń i wyposażenia,
- struktury produkcji** roślinnej lub zwierzęcej,
- wielkości ekonomicznej gospodarstwa**.

☐ opis **docelowej** sytuacji gospodarstwa

Informacje dotyczące:

- powierzchni i rodzaju UR**,
- struktury produkcji** roślinnej lub zwierzęcej,
- wielkości ekonomicznej gospodarstwa**.

☐ sposób osiągnięcia **wzrostu wielkości ekonomicznej** gospodarstwa

Biznesplan zawiera c.d.

- ❑ Informacje o planowanym rozwoju gospodarstwa, w tym:
 - ❑ opis i szacunkową **wartość planowanych inwestycji w środki trwałe - min. 80 %** kwoty pomocy
 - ❑ wskazanie i szacunkową wartość planowanych zakupów obrotowych środków produkcji
 - ❑ opis działań dotyczących **zrównoważenia środowiskowego i efektywnej gospodarki zasobami**

Biznesplan zawiera c.d.

- ❑ informacje o planowanych działaniach, w tym:
 - ❑ udziale w **szkoleniach**
 - ❑ korzystaniu z **usług doradczych**
 - ❑ udziale w zorganizowanych formach współpracy **producentów rolnych**
 - ❑ **przygotowaniu do sprzedaży** produktów rolnych wytwarzanych w gospodarstwie,
 - ❑ **przetwarzaniu produktów rolnych** wytwarzanych w gospodarstwie
 - ❑ uczestnictwie w unijnym lub krajowym **systemie jakości** określonym w działaniu „Systemy jakości produktów rolnych i środków spożywczych” objętego Programem

Wyjściowa wielkość ekonomiczna

Przy ustalaniu, bierze się pod uwagę:

- ☐ **produkcję rolną** (uprawy w plonie głównym/ stan średni zwierząt)

w roku, w którym przypada dzień rozpoczęcia terminu składania wniosków o przyznanie pomocy

- ☐ **użytki rolne** wchodzące w skład gospodarstwa w dniu złożenia wniosku o przyznanie pomocy, stanowiące przedmiot:

- ☐ **własności**
- ☐ **użytkowania wieczystego**
- ☐ **dzierżawy z ZWRSP lub od JST** (umowa dzierżawy na czas nieoznaczony albo okres **co najmniej 7 lat** od dnia złożenia wniosku o przyznanie pomocy)
- ☐ **dzierżawy od innych podmiotów**, jeżeli umowa dzierżawy została zawarta:
 - w formie aktu notarialnego albo z datą pewną oraz
 - na okres **co najmniej 7 lat** od dnia złożenia wniosku o przyznanie pomocy
- ☐ do których temu rolnikowi przyznano płatność obszarową

Docelowa wielkość ekonomiczna

Przy ustalaniu, bierze się pod uwagę:

- ☐ **produkcję rolną** (uprawy w plonie głównym/ stan średni zwierząt)

w roku poprzedzającym rok zakończenia realizacji biznesplanu lub zakończenia realizacji biznesplanu (przed lub po 15 maja)

- ☐ **użytki rolne** wchodzące w skład gospodarstwa w dniu zakończenia realizacji biznesplanu, stanowiące przedmiot:

- ☐ **własności**
- ☐ **użytkowania wieczystego**
- ☐ **dzierżawy z ZWRSP lub od JST** (umowa dzierżawy na czas nieoznaczony albo okres **co najmniej 7 lat** od dnia złożenia wniosku o przyznanie pomocy)
- ☐ **dzierżawy od innych podmiotów**, jeżeli umowa dzierżawy została zawarta:
 - w formie aktu notarialnego albo z datą pewną oraz
 - na okres **co najmniej 7 lat** od dnia złożenia wniosku o przyznanie pomocy

Biznesplan zapewnia

Wzrost wielkości
ekonomicznej gospodarstwa

- do min. 10 tys. euro
- o min. o 20%

Pomoc może zostać przyznana
jeżeli biznesplan zapewnia:

- uzyskanie docelowej wielkości ekonomicznej gospodarstwa
- dostosowanie planowanych inwestycji do zasobów
gospodarstwa oraz docelowej struktury produkcji
- zgodność szacunkowych wartości planowanych
inwestycji z cenami rynkowymi
- spójność i zgodność wszystkich elementów biznesplanu

Wzory dokumentów

Agencja udostępnia
wnioskodawcom formularze
dokumentów:

ARiMR udostępnia
wzory dokumentów
na stronie:

www.arimr.gov.pl

- ☐ Wniosek o przyznanie pomocy (**WoPP**)
- ☐ Biznesplan
- ☐ Oświadczenia
- ☐ Wniosek o płatność **I raty** pomocy (**WoP I**)
- ☐ Wniosek o płatność **II raty** pomocy (**WoP II**)
- ☐ **Sprawozdanie** z realizacji biznesplanu

Złożenie wniosku

- Nabór wniosków:
 - powinien przypadać **w pierwszym kwartale roku** kalendarzowego
 - trwa **14 - 30 dni**
- Złożenie wniosku - **Biuro Powiatowe ARiMR** właściwe ze względu na miejsce położenia gospodarstwa
- Terminowość złożenia wniosku:

Forma złożenia wniosku	Data złożenia wniosku
osobiście lub przez osobę upoważnioną	Data złożenia wniosku w BP ARiMR (data zarejestrowania wniosku)
przesłanie przesyłką rejestrowaną , nadaną w placówce pocztowej operatora wyznaczonego	Data nadania wniosku (data stempla pocztowego)
przesłanie za pośrednictwem poczty kurierskiej	Data wpływu wniosku do BP ARiMR

Wniosek o przyznanie pomocy (WoPP)

Zawiera w szczególności:

- ☐ **numer identyfikacyjny**
- ☐ **dane wnioskodawcy**
- ☐ **dane małżonka wnioskodawcy**
- ☐ **datę rozpoczęcia podlegania ubezpieczeniu w KRUS**
- ☐ **informację o wyjściowej i docelowej wielkości ekonomicznej gospodarstwa**
- ☐ **oświadczenia wnioskodawcy**

Wniosek o przyznanie pomocy (WoPP)

Do wniosku dołącza się:

- ☐ kopię dokumentu tożsamości
- ☐ biznesplan (CD lub DVD) oraz wydruk z podsumowaniem BP
- ☐ kopię dokumentów potwierdzających posiadanie gospodarstwa
- ☐ kopie dokumentów potwierdzających kwalifikacje zawodowe
- ☐ oświadczenia:
 - małżonka
 - współposiadacza gospodarstwa
- ☐ zaświadczenie z US (w przypadku prowadzenia działów specjalnych produkcji rolnej)

Kolejność przysługiwania pomocy

- ❑ decyduje **suma punktów** przyznawanych na podstawie określonych **kryteriów wyboru**
- ❑ punkty na podstawie danych we WoPP i załącznikach
- ❑ zmiany **po upływie 20 dni** od dnia zakończenia naboru **nie mają wpływu na kolejność** (**wyjątek – zmniejszenie liczby punktów**)
- ❑ w pierwszej kolejności pomoc przysługuje wnioskodawcom **z największą liczbą punktów**
- ❑ gdy wnioskodawcy uzyskali taką samą liczbę punktów, o kolejności decyduje **wyjściowa wielkość ekonomiczna gospodarstwa** (mniejsza) [**w dalszej kolejności wiek wnioskodawcy (młodszy)**]

**Pomoc przyznawana jeżeli wnioskodawca uzyska
minimum 10 punktów**

Kolejność przysługiwania pomocy – kryteria wyboru

❑ kwalifikacje zawodowe [załącznik nr 1]

- stopień naukowy **doktora z dziedziny nauk rolniczych lub weterynaryjnych** – 5 pkt
- studia **wyższe rolnicze** – 5 pkt
- studia **wyższe nierolnicze** oraz co najmniej **3 letni staż pracy** w rolnictwie lub **studia podyplomowe** w zakresie związanym z działalnością rolniczą – 5 pkt
- kwalifikacje na poziomie **technika** (zawody rolnicze) – 5 pkt
- kwalifikacje na poziomie **zasadniczym zawodowym** (zawody rolnicze) – 4 pkt
- tytuł wykwalifikowanego robotnika lub tytuł mistrza, lub tytuł zawodowy, lub tytuł zawodowy mistrza (zawody rolnicze) oraz co najmniej 3-letni staż pracy w rolnictwie – 3 pkt
- wykształcenie **średnie nierolnicze** oraz co najmniej **4-letni staż pracy** w rolnictwie – 2 pkt
- wykształcenie **zasadnicze zawodowe nierolnicze** oraz **co najmniej 5-letni staż pracy** w rolnictwie – 1 pkt

Kolejność przysługiwania pomocy – kryteria wyboru c.d.

☐ rodzaj planowanej produkcji:

- uczestnictwo w unijnym lub krajowym systemie jakości – od 2 do 4 pkt
- uprawa roślin wysokobiałkowych – 2 pkt

☐ kompleksowość biznesplanu

- inwestycja budowlana – 2 pkt
- udział w szkoleniach, korzystanie z usług doradczych – od 0,5 do 2 pkt
- udział w zorganizowanych formach współpracy producentów rolnych – po 2 pkt
- przygotowanie do sprzedaży produktów rolnych – 1 pkt
- przetwarzanie produktów rolnych – 3 pkt

Kolejność przysługiwania pomocy – kryteria wyboru c.d.

☐ wpływ na realizację celów przekrojowych

- udział zbóż w strukturze zasiewów ($\leq 66\%$) – 0,5 pkt
- plan nawozowy z uwzględnieniem analizy chemicznej gleby oraz stosowanie tego planu – 2 pkt
- inwestycje w zakresie ochrony środowiska i klimatu – max 5 pkt

☐ innowacyjność - max 2 pkt

- postęp biologiczny – 1 pkt
- organizacja produkcji – 1 pkt
- nowoczesne technologie produkcji – 1 pkt
- innowacyjny produkt – 1 pkt

Kolejność przysługiwania pomocy – kryteria wyboru c.d.

☐ docelowa wielkość ekonomiczna gospodarstwa:

- powyżej 20 tys. euro – 5 pkt
- 16 tys. – 20 tys. euro – 3 pkt
- 12 tys. – 16 tys. euro – 1 pkt

☐ wiek wnioskodawcy w dniu złożenia wniosku

- nie więcej niż 40 lat – 3 pkt

Decyzja o przyznaniu pomocy

Wydawana **z zastrzeżeniem dopełnienia w terminie 9 miesięcy** od dnia jej doręczenia następujących warunków:

- ❑ **rozpoczęcia realizacji biznesplanu**
- ❑ **rozpoczęcia prowadzenia ewidencji przychodów i rozchodów** w gospodarstwie, najpóźniej w dniu rozpoczęcia realizacji biznesplanu, chyba że beneficjent jest zobowiązany do prowadzenia księgi przychodów i rozchodów lub księgi rachunkowej, lub ewidencji przychodów i rozchodów na podstawie odrębnych przepisów
- ❑ **złożenia wniosku o płatność pierwszej raty**

Wydanie decyzji:

- **Kierownik BP**
- **Termin - 180 dni od dnia zakończenia terminu składania wniosków o przyznanie pomocy**

Wniosek o płatność

II raty

48 tys. zł i 12 tys. zł

Premia przyznawana w dwóch ratach:

- ❑ **Wniosek o płatność I raty** – złożenie w terminie 9 miesięcy od dnia doręczenia decyzji o przyznaniu pomocy (po spełnieniu warunków przyznania pomocy określonych w decyzji)
- ❑ **Wniosek o płatność II raty** – złożenie po realizacji biznesplanu, nie później niż do dnia upływu 3 lat od dnia wypłaty I raty pomocy

Wniosek o płatność

ARiMR udostępnia wzory dokumentów na stronie:

www.arimr.gov.pl

Zawiera w szczególności:

- ☐ **dane beneficjenta**
- ☐ **numer rachunku bankowego** beneficjenta
[wypłata pomocy]

Wniosek o płatność II raty – dodatkowo:

- ☐ oświadczenie o **niefinansowaniu inwestycji z innych środków publicznych**

Wniosek o płatność

Do wniosku dołącza się

WoP I

WoP II

- dokument potwierdzający **rozpoczęcie realizacji biznesplanu**
- kopię lub wydruk strony **z ewidencji przychodów i rozchodów** lub księgi przychodów i rozchodów lub księgi rachunkowej lub ewidencji przychodów i rozchodów prowadzonej na podstawie odrębnych przepisów **z informacją o zdarzeniach gospodarczych**, które wystąpiły w gospodarstwie beneficjenta **po dniu doręczenia decyzji o przyznaniu pomocy**

- **sprawozdanie z realizacji biznesplanu** (formularz udostępniony przez ARiMR) oraz dokumenty potwierdzające realizację działań dotyczących rozwoju gospodarstwa
- **oświadczenie o prowadzeniu uproszczonej rachunkowości**
- **plan nawozowy oraz kopię wyników analizy chemicznej gleby** (jeżeli wnioskodawcy przyznano punkty za realizację celów w zakresie ochrony środowiska i klimatu)

Wyplata pomocy

Maksymalny termin

90 dni

od dnia złożenia wniosku o płatność
wraz z wymaganymi dokumentami

W przypadku niedopełnienia warunków/
nieprzedłożenia wymaganych dokumentów/
niezłożenia WoP w terminie

WoP I

**stwierdzenie wygaśnięcia
decyzji o przyznaniu
pomocy**

WoP II

**odmowa wypłaty II raty pomocy
+
sankcje finansowe**
(zwrot od 0,5% do 100% kwoty pomocy)

Sankcje finansowe

Zwrot **100% kwoty wypłaconej** pomocy:

- ☐ **niezrealizowanie biznesplanu** w określonym terminie w zakresie:
 - ☐ prowadzenia gospodarstwa **zgodnie ze strukturą produkcji** określoną w biznesplanie
 - ☐ **osiągnięcia wzrostu wielkości ekonomicznej** gospodarstwa do 10 tys. euro
- ☐ **nieprowadzenie działalności rolniczej** w gospodarstwie
- ☐ **uniemożliwienie przeprowadzenia kontroli**

Sankcje finansowe

Zwrot **20% kwoty I raty** pomocy:

- ☐ nieprowadzenie produkcji roślin wysokobiałkowych*
- ☐ nieprzygotowanie lub niestosowanie planu nawozowego*
- ☐ niezrealizowanie działań w zakresie*:
 - ☐ udziału w zorganizowanych formach współpracy producentów rolnych
 - ☐ przetwarzania produktów rolnych
 - ☐ uczestnictwa w systemie jakości

Zwrot **10% kwoty I raty** pomocy:

- ☐ niezrealizowanie działania w zakresie*:
 - ☐ udziału zbóż w strukturze zasiewów ($\leq 66\%$)
 - ☐ przygotowania do sprzedaży produktów rolnych wytwarzanych w gospodarstwie

Zwrot **po 5% kwoty I raty** pomocy:

- ☐ za każdy rok nieprowadzenia rachunkowości

Zobowiązania beneficjenta

Beneficjent zobowiązany jest
m. in. do:

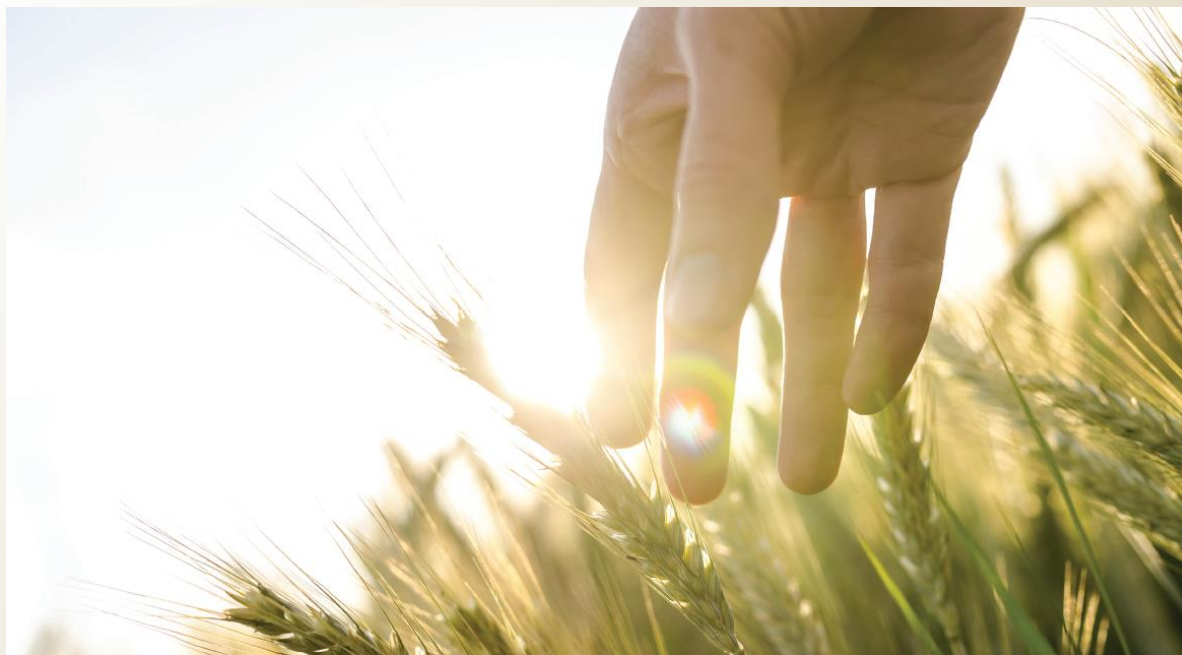
Ponadto:

- **przechowywanie dokumentacji**
- **umożliwianie przeprowadzenie kontroli**

- ☐ **prowadzenia działalności rolniczej w gospodarstwie**
- ☐ prowadzenia **uproszczonej rachunkowości**
- ☐ **osiągnięcia wzrostu wielkości ekonomicznej** gospodarstwa **do co najmniej 10 tys. euro** i utrzymanie tego poziomu
- ☐ **osiągnięcie wzrostu wielkości ekonomicznej** gospodarstwa **o co najmniej 20%** w stosunku do wyjściowej wielkości ekonomicznej i utrzymanie tego wzrostu
- ☐ **prowadzenia działań, z tytułu których przyznano punkty**

co najmniej do dnia upływu 5 lat od dnia wypłaty I raty pomocy

Dziękuję za uwagę

Agnieszka Krzysiak